

Uunga siunnersuut: Pisortat oqartussaaffigisaanni suliffeqarfiinilu nioqqtissanik kiffartuussinernillu pisiniarnermut tunngatillugu neqerooruteqartitsisarneq pillugu

Inatsisartut inatsisaat nr. xx, xx. xxx 2018-imeersoq.

Inuussutissarsiornermut Nukissiuteqarnermullu Naalakkersuisumit saqqummiunneqartoq

pillugu

Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliap

siunnersuutip aappassaaneerpeqarneranut

ISUMALIUTISSIISUTAA

Ataatsimiititaliap suliarinninnermini kingullermik ilaasortarai:

Inatsisartunut ilaasortaq, Henrik Fleischer, Siumut, Siulittaasoq

Inatsisartunut ilaasortaq, Múte Bourup Egede, Inuit Ataqtigiit, Siulittaasup tullia

Inatsisartunut ilaasortaq, Hermann Berthelsen, Siumut

Inatsisartunut ilaasortaq, Peter Olsen, Inuit Ataqtigiit

Inatsisartunut ilaasortaq, Randi Vestergaard Evaldsen, Demokraatit

Inatsisartunut ilaasortaq, Tillie Martinussen, Suleqatigiissitsisut

Inatsisartunut ilaasortaq, Aqqalu Jerimiassen, Atassut

Siullermeerinninnerup kingorna ataatsimiititaliap siunnersuut misissorpaa.

Siunnersuutip imarisai siunertaalu

Inatsisartut aalajangiinerat UPA 2015/118 tunngavigalugu siunnersuut suliarineqarpoq, tamatumani pisortat pisiortortarneranni killiliussassanik qulakkeerinnittumik inatsisissatut siunnersuummik Naalakkersuisut saqqummiussinissamat peqquneqarput.

Pisortat oqartussaaffigisaanni suliffeqarfiinilu nioqqtissanik kiffartuussinernillu pisiniarneq sanaartornermut suliasaqarfimmitut pinnani siusinnerusukkut inatsisitigut maleruagassiuunneqarsimanngilaq, sumiiffinnili pisortat akunnerminni aalajangersagaannik toqqammaveqartarsimalluni. Pisortat pisiortortarneranni periusissat aalajangersarneqarnissaat Inatsisartut inatsisaatigut siunertarinearpoq, taamaalilluni pitsaanerpaamik unammilleqatigiittoqarneratigut pisortat aningaasaataannik pitsaanerpaamik atuinissaq anguneqarsinnaaqullugu.

Taamaalilluni pisortat pisiortorneranni pitsaanerpaamik unammilleqatigiinnissamut sapinngisamik pitsaanerpaamik killissaqartitsisoqarnissaanut siunnersuut peqataaqataassaaq, taamaaliornikkut taakku sapinngisamik pitsaanerpaamik ingerlanneqarsinnaaqullugit, tassungalu ilanngullugu neqeroortitsisunut neqerooruteqartunullu neqerooruteqartitsinerimi annikinnerpaamik aningaasartuuteqarnissaq.

Ammasumik suleriaaseqarnissamik, assigiissitsinissamik aammalu naleqqersuussinissamik tunngaviit siunnersuummi tunngavigineqarput. Aalajangersakkalli aalajangersimasut oqaasertalersorneqarneranni Kalaallit Nunaanni pissutsit immikkut ittut isiginiarneqarput aammalu isumaqatigiissusiortarnerni najukkami pissutsit aallaavigineqarnissaat periarfissinneqarpoq.

Imermik, innaallagissamik, kiassarnermillu pisortat pilersuineranni, assartuinerimi kiisalu allakkerinerimi nalunaarasuarternermilu inatsit naapertorlugu kisermaassinissamik pisinnaatitaaffeqarfiusuni suliassanut Inatsisartut inatsisaat atuutinngilaq.

Iluliassanut sanaartugassanullu suliassat, neqeroortitsisarneq pillugu inatsimmi malittarisassaqaareersut, kiisalu inatsisitigut aamma kukkunersuiisarnikkut siunnersuisarneq ikiorsiisarnerlu immikkut ittumik isertugassaqartoqartillugu imaluunniit immikkut ittumik paasisimasaqarnissaq inatsisitigut piumasaqaataasinnaammat, pisortani oqartussanit imaluunniit suliffeqarfinit allanit pisiniarnerit, EU-mi inatsisilerinerimi neqeroortitsinermut malittarisassiat najoqqutaralugit nunami EU-mi ilaasortaasumi pisortat peqatigalugit ataatsimoorullugit pisiniarnerit, pisiniarnerit taakku unammillerfiusimaneri pissutigalugit, kiisalu tapiissutitigut pisinnaatitaalluni suliassamik kiap isumaginnittuussanerani aningaasanut inatsimmi aalajangersagaasutut suliassat siunnersuummi ilanngunneqanngillat. Neqeroortitseriaatsit assigiinngitsut sisamat siunnersuummi aalajangersaavigineqarput: Tamanut ammasumik neqerooruteqartitsineq, killeqartumik neqerooruteqartitsineq aammalu siumoortumik nalunaaruteqarluni siumoortumillu nalunaarutigineqanngitsumik isumaqatigiinniartiusumik neqerooruteqartitsinerit.

Neqeroortitseriaatsit taaneqartut siulliit marluk tamatigut atorneqarsinnaapput, taaneqartulli kingulliit marluk immikkut pisoqarnissaannik piumasaqaateqarfiullutik, assersuutigalugu pinngortitap piliaanik ajunaarnersuaqartillugu, pilersuisut nikisinneranni periaatsitigut ataatsimooruotoqarsinnaatinnagu, ineriartorneq, sullissinissap immikkuualuttortalersornissaa ajornakusoortillugu.

Isumaqatiginninniarnikkut neqeroortitseriaatsit taakku marluk aamma nammineerluni toqqarneqarsinnaapput, kiffartuussinissatut kissaatigisap nalingata 1 mio. kr.-it

qaangersimanggippagit, periaatsimmi taakku marluk allaffissornikkut oqinnerusutut isigineqarmata.

Siunnersuutip Inatsisartunit siullermeerneqarnera

Siullermeerinninnermi siunnersuut tapersorsorluarneqarpoq. Suliffeqarfinnik namminersortitanik Naalakkersuisut tusarniaanissaat, tamatumalu inernerinik ataatsimiititaliap suliarinninnermini ilanngussinissaa, inatsisip atuuffiani aningaasanut killiliussat appasinnerunissaannik isumaliutiginninnissaq kiisalu neqerooruteqartitsisarnermi najukkami suliffeqarfiit inassisimanerannik nukittorsaanissap isumaliutigineqarnissaa kaammattuutugalugit siunnersuut Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliamut innersuunneqarpoq.

Tusarniaaneq

Siunnersuut ulloq 18. december 2017-imit – 22. januar 2018-imut tusarniutigineqartoq Naalakkersuisut paasissutissiissutigaat. Tusarniaanermut akissutit tiguneqartut nalinginnaasumik nassuiaatini nassuiaatigineqarput.

Siunnersuut suliffeqarfinnut namminersortitanut Asiamut, Nukissiorfinnut aamma Mittarfeqarfinnut tusarniutigineqapallassoq siullermeerinninnermi Naalakkersuisut qinnuigineqarput. Tusarniaanermut akissutinut Naalakkersuisut oqaaseqaataat ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarput, tassunga ilanngullugit piffissami sivilunerusumik atuuttussamik isumaqatigiissuteqartoqarnissaanut periarfissaq, sanaartornermut atatillugu teknikimut tunngasumik ikiorneqarnissamik pisinissamut nalingata killinga qaffasingaatsiarpoq 2.500.000 kr.-iusoq, taamalu qaffasissusilerneqartoq neqeroortitsisup aningaasartuutai suliaannik neqerooruteqartitsinermut aamma suliaasaq pillugu isumaqatigiissuteqarnermut naleqqunnissaat qulakkeerniarlugu, kiisalu pisiffigisinnaasamik piginnaasaqartumik suleqatigiinnissamut isumaqatigiissusiortoqarsinnaanera.

Apeqqutit

Suliaasanut neqerooruteqartitsinermi najukkami suliffeqarfiit salliutinneqarnissaat qulakkeerneqarsinnaanersoq nalilersorneqassasoq siunnersuummik siullermeerinninnermi kissaatigineqarpoq. Tassunga atatillugu aatsitassanut inatsimmi § 18, piginnaatitsissummik pigisaqartup aatsitassanik misissuinnermi paaanermilu sulisartunik kalaallinik atuinissamut pisussaaffianik maleruagassiisoq, innersuussutigineqarpoq.

Kalaallit suliffeqarfiisa neqerooruteqartitsisarnermik inatsimmi salliutinneqarnissaannik qulakkeerinninnissamut periarfissamik naliliineq Naalakkersuisunit aappasaaneerinninnissaq sioqqullugu nassiuppaat. Taanna ilanngussatut ilanngunneqarpoq.

Aatsitassanut inatsit pillugu naatsumik oqaatigineqarsinnaavoq, tassani neqerooruteqartut Kalaallit Nunaanniinnerat avataaniinneralluunniit apeqqutaatinnagu assigiimmik inissimasunngorlugit maleruagassiuunneqarnerat. Taamaalillunilu nunatsinni misissuinissamut piaanissamullu akuersissuteqarfigineqarnissamik kissaateqartut tamarmik sulisartunik kalaallinik atuinissaat pillugu piumasaqaatinik aalajangersaaffigineqarsinnaapput. Tamanna pisortat nioqqutissanik kiffartuussinernillu pisiniarneranni kalallit suliffeqarfiutaasa salliutinneqarnissaannut toqqaannartumik sanilliunneqarsinnaangilaq. Suliffeqarfiit namminersortut akornanni suliassat aatsitassanut inatsimmut ilaatinneqartut pillugit isumaqatigiissuteqarnikkut attaveqatigiinnerit aatsitassanut inatsimmi aalajangersakkatigut malittarisassiuunneqarput, siunnersuut una pisortat aningaasaataannik pisiniarnernik malittarisassiuussisuulluni.

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

Pisortat neqeroortitsinerannut atatillugu najukkani suliffeqarfiit akuutinneqarsinnaanerat siunnersuummi § 17, imm. 4 aamma § 30 aqputigalugit annertuumik qulakkeerneqarsinnaanerarlugu Naalackersuisut oqarnerat ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. § 17-imi pineqarpoq neqerooruteqartitsisup pilersuisussamik toqqaanermi inuiaqatigiinni akisussaaffeqarnermik pingaartitsinissamik periarfissaa, tassunga ilanngullugit najukkamiiginnarnissaq, ilinniartussanik, ilinniarfissanik imaluunniit suliatiqut misiliiffissanik pilersitsineq, katataasimasunik sulititsineq, peqqinnissakkut siuarsaaneq, avatangiisini pissutsit aamma piujuartitsisinnaaneq aammalu § 30-mi pineqarluni neqeroortitsisup immikkoortukkuutaanik isumaqatigiissutit ilaannik neqerooruteqarsinnaanermut periarfissai (pisussaaffiilu), taamaaliornikkut najukkani suliffeqarfiit pilersuisullu neqerooruteqartunut ilaanissaat ajornannginnerulissalluni. Taamaalilluni neqerooruteqartitsinermi najukkami pilersuisut immikkut isiginiarneqarsinnaanerat siunnersuutikkut periarfissaareermat ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarpoq, naak inatsimmi pisussaaffiliisoqanngikkaluartoq. Tassunga atatillugu neqerooruteqartitsisarnermut inatsimmi aalajangersakkat taaneqartut Naalackersuisunit qanimut malinnaavigineqarnissaat ataatsimiititaliamit kaammattuutigineqassaaq, taamaaliornikkut aalajangersakkat, najukkani neqerooruteqartut tamanut ammasumik neqerooruteqartitsinermi peqataanissamut periarfissinneqarnissaannik siunertaqartut, sukaterneqarnissaat pisariaqarnersoq ingerlaavartumik nalilersoneqarsinnaaqqullugu.

Suliassat neqerooruteqartitsisarnermut inatsimmi maleruagassani ilaatinneqassanngitsut sapinngisamik ikinnerpaajutinneqartariaqartut ataatsimiititaliaq tunngaviummik isumaqarpoq. Taamaattumillu teknikikkut siunnersuisoqarnerup, tamatumani sanaartugassanik suliagarnerup inatsimmi ilaatinneqalertariaqarnerannik Naalackersuisut isummernerannut ataatsimiititaliaq isumaqataavoq. Tamannali inatsilerinikkut kukkunersuisarnikkullu suliassat aalajangersimasut inatsimmi aamma ilaatinneqartariaqarnerannit allaanerungaangilaq. Naalackersuisut siunissami inatsimmik naleqqussaanermi

tamatuminnga isummaminiititsisarnissaat ataatsimiititaliamit piumasarineqarpoq. Ataatsimiititaliap Naalakkersuisunik oqaloqatiginninneranni paasinarsisimavoq siunnersuut manna EU-mik suleqatigiinnissamik isumaqatigiissummut sunniuteqarsinnaasoq, tamanna ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarpoq. Ataatsimiititaliali piumasarissavaa qanoq Kalaallit nunaanni sumiiffinni suliffeqarfiit suleqatigiinnissamik isumaqatigiissutip sinaakkusiissutaasa iluini ineriartorsinnaanerisa taparserneqarsinnaanera pillugu Naalakkersuisut ingerlaavartumik nalilersuissasut.

Naalakkersuisut 500.000 kr.-inut killiliineq pillugu ima paasissutissiipput:

Siunnersuummi nioqqtissanik kiffartuussinernillu pisinerit sulluunniit 500.000 kr.-t sinnerlugu nalillit pineqarput. Nalip taassuma killiffia assersuutigalugu 250.000 kr.-nut appartinneqarnissaa oqaluuserineqarsimavoq, kisiannili nalilerneqarpoq kalaallit niuertuinut killeqarajuttumik pilersuisoqartarnerup kingunerisaanik taamaallaat periarfissaqartarmat pisiassat annertussusissaat killeqartinneqartarluni naammattumik unammillersinnaanissap pilersinnissaa periarfissaalertinnagu aaqqissuussaasumik neqerooruteqarnissami aningaasartuutaasussanut naapertuunnissaq eqqarsaatigalugu.

Aningaasanut killiliussap "qaffasinnera" mianersornertut ataatsimiititaliamit ilaatigut isigineqarpoq, tassami inatsisip atuutilersinneqarnerani killiliussassaq pitsaanerpaaq eqqoruminaassinnaammat. Taamaalillunilu aallaqqaammut "appasippallaamik" killiinerup paarlattuanik aningaasanut "qaffasissumik" killiliinikkut pilersuisut mikinerit annikinnerusumik artukkerneqassapput. Taamaalillunilu allassimasut ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarput, kaammattuutigineqassallunilu aningaasatigut killiliussat qaffallugit apparlugilluunniit allanngortinneqartariaqarnersut Naalakkersuisunit ingerlaavartumik nalilerneqartassasoq.

Siunnersuutip aningaasaqarnikkut kingunissai

Siunnersuutip piviusunngortinneqarnermini aningaasaqarnikkut kingunissai siunnersuummut nalinginnaasumik nassuiaatini allaaserineqarput. Pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu annertuunik kinguneqassanngitsutut nalilerneqartoq tassani allassimavoq, tassami siunnersuut malillugu neqeroortitsineri allaffissornikkut aningaasartuutit unammilleqatiginnerup annertusineratigut taamaalillutillu kiffartuussinerit pisiarineqartut akikinnerulernerisigut matussuserneqassammata.

Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Allanguutissatut siunnersuutip Naalakkersuisunit saqqummiunneqartup akuersissutigineqarnissaa ataatsimiititaliamit isumaqatigiittumit inassutigineqarpoq.

Ataatsimiitaliap taama oqaaseqaateqarluni isumaliutissiissummilu allassimasutut paasinnilluni siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa.

Henrik Fleischer
Siulittaasoq

Múte Bourup Egede
Siulittaasup tullia

Hermann Berthelsen

Peter Olsen

Randi Vestergaard Evaldsen

Tillie Martinussen

Aqqalu Jerimiassen